



Mette Bocks nytårstale

Taler

Mette Bock
Kulturminister

Dato

1. januar 2019

Sted

Sendt på DK4, og lagt på
Kulturministeriets
Facebookside

Omstændigheder

Kulturministerens nytårstale bliver nogle år holdt før nytår og andre år efter nytår. Talen er navngivet efter det år, som talen behandler.

Her i efteråret, der stod en fjerdeklasse fra Hinnerup på en bus i Østjylland. De havde en mission: De skulle ud at lære Danmark bedre at kende. Så børnene kørte igennem vores skønne land, langs marker og hegn, gennem små og store byer og over de smukke broer, som forbinder øerne. Undervejs, så skulle de notere, hvad de oplevede i den her lille logbog. Ligesom gammeldags opdagelsesrejsende. “Kend dit land”, kalder vi dannelsesrejsen, som jeg sammen med undervisningsministeren, fødevarerministeren og børnenemineren har taget initiativ til. Visionen, den er, at alle landets fjerdeklasser skal afsted. For i 10-års alderen, der er man nemlig stor nok til at forstå, men man er ikke så gammel, at hovedet er fyldt med alle mulige andre ting. Det kan minde lidt om, hvordan mange skoler tidligere havde en tur til Bornholm for at lære dén ø at kende. Men ambitionerne for “kend dit land”, de er faktisk større.

Tre tusind børn fra ni kommuner har deltaget indtil nu. Billund, Esbjerg, Fanø, Favrskov, Jammerbugt, Kalundborg, København, Rebild og Viborg. Og destinationerne, det har været naturperler som Vadehavet og kulturdiamanter som Thorupstrand og naturligvis en juvelrække af museer over hele landet. Fra Nyborg Slot til Nationalmuseet.

Danmark er rammen om vores liv. Det er her, vores folkestyre udspiller sig. Og det er fint at besøge steder ude i den store verden. Men vi skal altså også kende vores eget land. Den vidunderlige natur, kulturen og vores historie.

Da børnene fra Hinnerup kom til København, hvor mange af dem aldrig havde været før, så blev det en øjenåbner. “Vi har sådan meget forskellige kulturer,” sagde en pige. “Og så er der også mange flere, der bor i København end i Hinnerup. Mange flere.” Og så svarede hendes veninde: “Ja, nok over dobbelt så mange.”

Det kan man selvfølgelig trække på smilebåndet af, men det rummer jo også en dyb sandhed, for selvom vi tror, at vi er meget globalt orienteret og kan følge med i alt muligt, så er vi altså utroligt præget af det, som møder os til daglig. I virkeligheden er der mange måder at være dansker på. Det skal vi være bevidste om, og det handler om dannelse. Ja, det er på en måde bare Grundtvig om igen, men på en ny tids præmisser.

Min største glæde som minister har været at rejse rundt i Danmark og opleve, hvor stor betydning kulturen har. Hvor fantastiske kulturinstitutioner vi har, og hvor meget kulturlivet betyder for borgernes dagligdag. I Aarhus og Aalborg, der har man lavet borgeranalyser, som viser, at det, der har størst betydning for, om byen er et godt sted at bo, det er kulturlivet. Derfor skal kulturen højere op på dagsordenen. Blandt borgerne – både os, der har boet her i generationer, og dem, som er kommet hertil.

Derfor satte jeg mig også til tastaturet, da regeringen i foråret lancerede en stor plan for en indsats mod parallelsamfundene i Danmark. Jeg støtter fuldt ud den plan, for vi skal ikke have parallelsamfund i Danmark. Det truer vores gensidige tillid. Men jeg efterlyste positive eksempler på, at kulturen kan skabe et samfund uden “mod-kultur” og med mere “med-kultur”. Og det strømmede ind med gode eksempler, og jeg har efterfølgende besøgt flere af dem.

I Værebros Park i Bagsværd, der er fire kunstnere med Statens Kunstfonds hjælp i gang med at skabe nye kunstværker til boligområdet, som på mange måder ikke helt er en del af det omkringliggende samfund. Nu sammenvæver en kunststi Værebros himmelblå boligblokke med de omkringliggende villakvarterer, og børnene fra de forskellige områders fem børnehaver, de kommer på besøg hos hinanden nu via den her kunststi. Og den nye zigzagbro er ikke bare smuk, den giver også nye, sjove legemuligheder. Nye billeder og tegninger skal fortælle om områdets historie, og hvem man er på det her sted.

Sådan nogle projekter bygger bro mellem boligområdet og resten af samfundet.

Det er en kulturbro. Og det er tydeligt for mig, at det virker. Det er også dannelse. Til rette tid og sted.

Alle steder, hvor der er mennesker, der har kulturen betydning. For eksempel på Fursundegnen ved Limfjorden, hvor de gode borgere, de syntes, at fire landsbyer trængte til et ansigtsløft. Og så allierede de sig med en gruppe kunstnere for at skabe smukke byer: en kulturlandsby i Selde, basaltsten og egetræer i Thorum, et nyt bytorv i Junget og gavlmalerier i Åsted. Jeg mødte selv kunstnerne Lene og Birgitte flere gange over sommeren. Og jeg bliver rigtig glad, når jeg ser, hvad et samarbejde imellem kunstnere og civilsamfund kan gøre i forhold til det at bygge et fællesskab i et lokalområde. Kunsten og kulturen gør os simpelthen i stand til at forstå os selv. Det er derfor, at man i krigssituationer gang på gang ser, at det første sejrsherrerne gør, det er at nedbryde de kulturinstitutioner og den kunst, som binder et folk sammen. Og så har jeg slet ikke nævnt den store del af kulturen, som ikke har direkte med kunst at gøre, men som trives i vores mange foreninger – idrætten, for eksempel.

Foreningslivet, det er på en måde en dansk folkebevægelse. Og selvom foreningerne forandrer sig, så står de stadigvæk utroligt stærkt. Over to en halv million borgere dyrker idræt i de over 11.000 foreninger i vores lille land, og det gør en kæmpe forskel i menneskers liv. Derfor støtter regeringen også meget massivt op om foreningerne. For eksempel har vi lige afsat 35 millioner kroner til endnu mere idræt til udsatte grupper, og jeg tror, det er en indsats, som virkelig kan gøre en forskel. Vi skal fejre vores idrætsliv og vores fremragende foreninger. De giver os noget at se op til og noget at mødes om, og de fortjener alle sammen en tak, fra de frivillige til vores superstjerner.

Og så skal vi også fejre vores skabende kunstnere. To af de meget store er døde i år. De var hver især gode eksempler på, hvor meget kunsten betyder for os, når vi måske ikke lige tænker over det.

Benny Andersen satte vores hverdag på poesi. Men han forandrede jo også vores hverdag med sin poesi. For hvem kan drikke kaffe og spise en ostemad i morgensolen uden at tænke på Nina, der er i bad, og på Svantes lykkelige dag?

Kim Larsen er også død. Han skabte moderne lejlighedssange om eviggyldige følelser i et nutidigt sprog. De er stærke nok til både konfirmationer og til

begravelser. Og hvem kan stå i en situation med tvivl og frustration uden et eller andet sted i baghovedet at have Kim Larsen, der synger, “hvad gør vi nu, lille du?”

Både Benny Andersens ord og Kim Larsens sange sætter vores liv i relief, og dermed bliver både sorrig og glæde nemmere at dele. Når de store kunstnere dør, så bliver vi mindet om, at vi kan noget i Danmark. Det blev jeg også, da den franske præsident Emmanuel Macron gæstede Danmark som den første franske præsident i 36 år. Med sig havde han også sin kulturminister. Og mens vi i Danmark selvfølgelig ser op til Frankrig som en stor kulturnation, så sagde de faktisk: “Jamen, vi ser også på jer! Vi er inspirerede af danskernes måde at tage børnene ved hånden på og danne dem kulturelt. I musikskolerne, på bibliotekerne, gennem børneteateret og børnebøgerne.”

Så vi kan altså godt rette ryggen i vores lille land. I år har vi også for alvor sat gang i forberedelserne af den store 100-års markering i 2020 af genforeningen af Sønderjylland med resten af Danmark. Dén planlægger vi tæt med vores tyske naboer og med mindretallene på begge sider af grænsen. For grænselandet, det er et mønstereksempel på fredelig sameksistens mellem flertal og mindretal. Det er en kæmpe inspiration for andre af de tusindvis af mindretal, der findes overalt i verden. Vi skal derfor markere 200-året for grænseflytningen over hele Danmark, fordi det er en historie, der vedrører os alle sammen. Også i forhold til det liv, vi lever i dag.

Det tror jeg også, at DR kommer til at berøre i en ny serie om grænselandet, som bygger videre på succesen “Historien om Danmark”. Og det er både oplysende og dannende og spændende.

Betydningen af dansk kvalitetsindhold i medierne er noget af det, som for alvor blev fremhævet i årets store medieaftale. Her blev regeringen og Dansk Folkeparti enige om, at DR i fremtiden ikke skal være en bred medievirksomhed, der dækker alt, men et kulturfyrtårn, som rager op i landskabet. Som viser vejen og fokuserer på det, der virkelig er vitaminer i.

Og så blev 2018 ikke mindst året, hvor vi for alvor fik en “Kulturens Finanslov”. Siden 2015, der har driftsbevillingerne til en række kulturinstitutioner været underlagt det såkaldte ”omprioriteringsbidrag”, og det betyder, at budgettet bliver beskåret årligt med to procent. Det er der som sådan ikke noget

usædvanligt i. Det er alle statslige institutioner underlagt. Men i de kommende fire år, der fører vi ikke bare ressourcer væk fra kulturen, vi tilbagefører også 775 millioner kroner tilbage til kulturen, og det er mere end det omprioriteringsbidrag, der er i den samme periode. Pengene skal blandt andet gå til idræt, til museer, teatre, orkestre og meget mere. Og så skal de gå til store projekter som, "Kend dit land" og et ny Vikingskibsmuseum.

Hvis vi ikke får givet kulturen videre fra generation til generation, så forsvinder den, og så bliver vi rodløse. Kunsten, den skal til gengæld ruske op i os og få os til at reflektere over tilværelsen. Men der er behov for nyskabelse og også nye prioriteringer. Det er en investering. Ikke kun i arbejdspladser og turisme og eksport, men også i det gode liv, lige nu og her og i fremtiden. For kulturen er fundamentet for vores fællesskab og for vores liv. Det er kulturen, der binder os sammen.

Med de ord vil jeg ønske alle en glædelig jul og et rigtig godt nytår.

Kilde

Video på Kulturministeriets Facebookside

Kildetype

Transskription

Tags

Liberal Alliance, Nytårstale

Relateret

Mette Bocks nytårstale
9. januar 2017

Joy Mogensens nytårstale til kulturen
10. december 2020

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-bocks-nytaarstale-2019>